

AKTUALNO

MAG. MAJA RADINOVIČ HAJDIČ, DIREKTORICA LJUDSKE UNIVERZE JESENICE

Se lahko še učimo?

Prodorno modre oči in prav takšne besede. Direktorica Ljudske univerze Jesenice mag. Maja Radinovič Hajdič ve prav vse o izobraževanju odraslih, formalnem in neformalnem. Večino tečajev ponujajo brezplačno, kaj počno, bo na ogled jutri v glavnem mestu Gorenjske na Paradi učenja.

Sprašuje: SARA FEMEC

Na Ljudski univerzi Jesenice imate res veliko programov: od izobraževanja, dokončanja izobrazbe do tečajev za osebnostno rast. Kdo, katere skupine se odločajo zanje in zakaj?

Želela bi poudariti, da smo v zadnjih letih s pomočjo evropskih sredstev premaknili našo ponudbo od skoraj izključno izobraževanja za pridobitev formalne izobrazbe k pretežno neformalnemu izobraževanju. Zavedamo se, da je znanje posameznika, ki ga dokazuje diploma, samo osnova. Pomembne so zlasti kompetence. Ljudje, ki so izključeni iz vseživljenjskega izobra-

da bolje živimo, smo socialno vključeni, aktivni državljani, pismeni na področju zdravja. Kako naj se človek danes znajde med vsemi navetji, s katerimi nas bombardirajo, o tem, kaj je zdravo? To je naše glavno vodilo: usposabljanje ljudi, da se znajdejo med informacijami. V zadnjih letih se posvečamo zlasti tako imenovanim ranljivim ciljnim skupinam. Prej smo Ljudske univerze ponujale izobraževanje, ki je bilo za trg zanimivo. Sredstva Evropskega socialnega sklada (ESS) pa so nam omogočila, da lahko ponujamo tisto, za kar stroka pravi, da je potrebno. In to

☞ **Pred desetimi leti smo imeli velike težave z motivacijo odraslih za vključevanje v izobraževanje, ker je veljalo prepričanje, da se ljudje učimo samo v mladosti.**

ževanja, nimajo kompetenc za uspešno delovanje na trgu dela in socialno vključenost. Zahteve delovnega mesta se tako hitro menjajo. Po podatkih ima eden od petih petnajstletnih Evropejcev premalo razvite sposobnosti pisanja, branja, računanja, računalništva in informatike. To je pravzaprav alarmantno. Tako se ne moremo spoprijemati s tistim, kar življenje vsak dan postavlja pred nas. Na Ljudski univerzi si že dolga leta prizadevamo tudi, da pri izobraževanju odraslih ne bi dajali edinega poudarka pridobivanju znanja, ki pomeni boljšo gibljivost na trgu delovne sile; ne smemo pozabiti, da potrebujemo znanje in sposobnosti za to,

je ena od velikih prednosti. Od leta 2008 smo pridobili 2.000.000 sredstev iz ESS za različne programe neformalnega izobraževanja odraslih. Vključili smo 30.000 ljudi, številka, ki pove, da smo naredili spremembo. Delujemo v lokalnem okolju, za Jesenice je še vedno značilna nizka izobrazbena struktura prebivalstva, pod slovenskim povprečjem. Pred desetimi leti smo imeli velike težave z motivacijo odraslih za vključevanje v izobraževanje, ker je veljalo prepričanje, da se ljudje učimo samo v mladosti. Zdaj se je to spremenilo in imamo čakalne vrste. Izvedli smo res veliko računalniških programov za starejše, v dveh dneh smo imeli dvesto,

tristo prijav! Vpis v tečaje tujih jezikov je pred nekaj leti upadel, predvsem zato, ker so bili dragi in so si ljudje predstavljali, da znanje jezika, ki ga imajo iz šole, zadostja. Jesenice so ob meji, v krizi veliko prebivalcev išče delo v tujini, zlasti v Avstriji. Znanje tujega jezika je velikokrat ne samo prednost, ampak pogoj, da posameznik dobi službo. Ko razpišemo tečaje nemščine, ki jih financira občina Jesenice, imamo toliko prijavljenih, da moramo narediti selekcijo.

Gre pri ljudeh s slabše razvitimi ključnimi zmožnostmi bolj za skupino starejših odraslih?

Ne, pravzaprav ne, čeprav lahko rečem, da so v zadnjih letih velika ciljna skupina Ljudske univerze. Zdaj se staramo drugače in smo pri šest- in sedemdesetih letih še čisto »fit« in sposobni, starejši so zainteresirani in motivirani za učenje. Pa vendar naša izobraževanja niso namenjena samo njim. Tudi kdo pri tridesetih s pomanjkljivostmi v temeljnih zmožnostih potrebuje določeno usposabljanje. Če znamo uporabljati facebook, še ne pomeni, da znamo uporabljati e-pošto ali se elektronsko prijaviti na pregled pri zdravniku.

Kako delodajalci cenijo neformalno izobraževanje, ga prepoznajo kot prednost?

Ja, vedno bolj, še zlasti napredna podjetja, ki imajo programe razvoja človeških virov. V Sloveniji je veliko projektov, Kompetenčni centri se na primer ukvarjajo z razvojem kompetenc. Praksa kaže, da zaposleni z manj kot srednješolsko izobrazbo skoraj nimajo možnosti, da bi jih delodajalec napotil na izobraževanje. Sam delavec pa zanj nima sredstev, verjetno tudi motivov ne. Še vedno so podjetja, ki ne prepoznavajo pomena razvoja človeških virov. Nasprotno je na srečo zmeraj več tudi takih, ki zaposlujejo niz-

Foto: Sara Femec

ko izobraženo delovno silo, ki res veliko vlagajo v usposabljanje zaposlenih, saj vedo, da je to ključ do kakovosti in razvoja.

Veliko podjetij nima možnosti napredovanja in nagrajevanja, kar delavce za izobraževanje ne motivira.

To je res, s tem se strinjam in s tem se srečujemo. V nekaterih podjetjih se sprijemamo z velikimi problemi pri motivaciji zaposlenih za izobraževanje, zato je ena naših pomembnih nalog promocija vseživljenjskega učenja. Take ljudi moramo prepričati, da brez novega znanja in ustrezno razvitih zmožnosti ne bodo več konkurenčni na trgu delovne sile, če postanejo brezposelni. To je izziv. Vidimo razliko med podjetji z dobro politiko razvoja človeških virov in tistimi, ki mislijo, da delovno silo že dobiš. Nikakor ni tako. Tudi manj izobraženi ne morejo najti delovnega mesta brez ustreznega znanja in kompetenc. Del, za katere potrebujemo le fizično moč, skoraj ni več, zato je za nas

» Danes se staramo drugače in smo pri šest- in sedemdesetih še čisto 'fit' in sposobni, starejši so zainteresirani in motivirani za učenje.

izredno pomembno, da lahko evropska sredstva namenjamo tudi za promocijo, da ljudje prepoznajo pomen izobraževanja in učenja. In tu smo v zadnjih letih res naredili velik premik. Skoraj vsi se zavedamo, da stari slovenski pregovor Kar se Janezek nauči, to Janez zna že dolgo ne velja več, zato nas izredno razveselijo skupine udeležencev, ki po koncu enega programa pridejo in vprašajo: »Ali lahko še kaj?«

Delate z ranljivimi skupinami ljudmi. Kaj jim pomeni udeležba na izobraževanju?

Vseživljenjsko učenje nedvomno pozitivno vpliva na socialno vključenost. Imeli smo programe za ženske, ki so osamljene, zaradi smrti partnerja, upokojitve. Vklju-

čile so se v skupino za razvoj ročnih spretnosti, pridobile nove socialne vezi. Cilji takšnih programov niso le v pridobivanju točno določenega znanja in spretnosti, ampak tudi socialnih spretnosti, usposabljanju za vseživljenjsko učenje in aktivno državljanstvo, širi se prostovoljstvo, pomoč eden drugemu.

Sodelovanje med generacijami. Zakaj naša družba izključuje starejše?

Ker je starost še vedno stigmatizirana. Nekateri mislijo, da je ob upokojitvi vsega konec. (Smeh.) Z medgeneracijskim učenjem pokažemo, da proces teče v obe smeri, da dajejo mlajši starejšim in nasprotno. V družbi so starejši, ki še vedno lahko veliko prispevajo, in pametno bi bilo njihovo znanje izkoristiti.